

Nr 6 A.

Godkänd av första kammaren den 17 juni 1921.

Godkänd av andra kammaren den 17 juni 1921.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 6 A, 113, 134, 157.)

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet, får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut:

Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 7 januari 1921 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov i avseende å sjätte huvudtiteln, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av punkt 1 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels från och med år 1922 höja det ordinarie anslaget till departementschefen, nu 17,000 kronor, med 7,000 kronor till 24,000 kronor;

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 14 saml. Nr 6 A—6 B.

1404 21 1

dels besluta, att utbetalningen av avlöningen skall ske månadsvis i efterskott;

dels besluta, att vid ingången av januari månad 1922 skall till departementschefen utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle för sagda månad hava i förskott uppburit, om dittillsvarande avlöningsbestämmelser fortfarande varit gällande;

dels ock för sistnämnda ändamål anvisa på extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 2,000 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 1 av sin skrivelse nr 2 A anför, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels från och med år 1922 höjt det ordinarie anslaget till *departementschefen*, nu 17,000 kronor, med 7,000 kronor till 24,000 kronor;

dels beslutat, att utbetalningen av avlöningen skall ske månadsvis i efterskott;

dels beslutat, att vid ingången av januari månad 1922 skall till departementschefen utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle för sagda månad hava i förskott uppburit, om dittillsvarande avlöningsbestämmelser fortfarande varit gällande;

dels ock för sistnämnda ändamål anvisat på extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 2,000 kronor.

2:o Eders Kungl. Maj:t har vidare (punkt 2) föreslagit riksdagen att

dels godkänna följande stat för kommunikationsdepartementet att tillämpas från och med år 1922:

Stat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	166,000 kronor.
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	4,000 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	17,000 »
	<hr/>
	<i>Förslagsanslag</i> 187,000 kronor.

dels ock under riksstatens sjätte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken *departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 187,000 kronor.

Under återopande av vad riksdagen under punkt 4 av sin skrivelse nr 2 A anför, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningshavare i kommunikationsdepartementet på följande sätt:

Befattningshavare.	Avlönings- grad.
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i reglementet.....	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i reglementet	—
3 kansliråd.....	B 20
4 förste kanslisekreterare	B 16
1 registrator.....	B 14
4 andre kanslisekreterare	B 13
2 kanslibiträden, kvinnliga	C 3
4 kontorsbiträden, kvinnliga	C 2
1 förste expeditionsvakt	B 3
2 expeditionsvakter	B 1

dels godkänt följande stat för kommunikationsdepartementet att tillämpas från och med år 1922:

Stat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i> 166,000 kronor.	
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	4,000 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	
m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	17,000 »
<hr/>	
<i>Förslagsanslag</i> 187,000 kronor.	

dels ock under riksstatens sjätte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken *departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 187,000 kronor.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 3) föreslagit riksdagen att för upprätthållande av departementets verksamhet på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 29,920 kronor.

För upprätthållande av departementets verksamhet utgår för år 1921, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat ett förslagsanslag, högst, 24,800 kronor. Anslaget är avsett till avlönande av följande befattningshavare, nämligen

en extra byråchef för regeringsrättsföredragningen	kronor 7,800:—
» » » » tekniska ärenden	» 12,000:—
» särskild föredragande för stadsplaneärenden.....	» 5,000:—
<hr/>	
kronor 24,800:—	

Av Eders Kungl. Majt nu föreslagen höjning av förevarande anslag är föranledd av den nya löneregleringen för befattningshavare vid statsdepartement m. m.

Enligt det under denna punkt framlagda förslaget skulle avlöningen till den tekniska byråchefen komma att från och med år 1922 utgå med ett från 12,000 kronor till 13,500 kronor förhöjt belopp. Riksdagen vill erinra, att denna befattning inrättats så sent som vid 1920 års riksdag, varvid avlöningen, oberoende av de för andra motsvarande befattningshavare gällande löner och med avvikelse från de i detta hänseende eljest tillämpade grunder, bestämdes till det nuvarande beloppet, 12,000 kronor. Vid sådant förhållande finner riksdagen någon höjning av ifrågavarande arvode icke nu böra förekomma, och har riksdagen med hänsyn härtill ansett det under denna punkt äskade anslagsbeloppet kunna sänkas från 29,920 kronor med 1,500 kronor till 28,420 kronor.

Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen för *upprätthållande av departementets verksamhet* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 28,420 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

4:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att *dels* godkänna följande ordinarie stat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att tillämpas från och med år 1922:

Stat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	133,000 kronor.
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	3,500 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	32,500 »
	<i>Förslagsanslag</i> 169,000 kronor.

dels ock å riksstaten under rubriken *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 169,000 kronor.

Under den gemensamma rubriken väg- och vattenbyggnadsstaten äro för närvarande i riksstaten uppförda *dels* ett bestämt ordinarie anslag å 141,000 kronor, *dels ock* reservationsanslag för expenser för allmänna arbeten å 45,000 kronor och för vägundersökningar å 90,000 kronor. I det bestämda ordinarie anslaget ingå för närvarande *dels* en gemensam stat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och de under styrelsen lydande distriktstjänstemännen, slutande å 138,000 kronor, *dels ock* ett anslag å 3,000 kronor till stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren för utrikes resor i ändamål att studera andra länders allmänna arbeten.

Med genomförande av den nya löneregleringen för de centrala ämbetsverken med mera bör, såsom löneregleringskommittén anfört i sitt

betänkande i ämnet, särskild stat fastställas för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, och torde, i enlighet med departementschefens mening, i följd härav även anslagen till styrelsens distriktstjänstemän, stipendier, expenser för allmänna arbeten och vägundersökningar bära vart för sig uppföras som särskilda ordinarie anslag i riksstaten.

Under återopande av vad riksdagen i sin skrivelse nr 2 A punkt 4, anført, får riksdagen nu beträffande väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningshavare i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen på följande sätt:

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
1 överdirektör	A 2
2 byråchefer och ledamöter	B 20
1 byrådirektör och ledamot	B 18
2 förste byråingenjörer	B 16
3 byråingenjörer	B 13
1 notarie	B 13
1 registrator, tillika aktuarie	B 13
1 revisor och bokhållare	B 13
2 kanslibiträden, kvinnliga	C 3
3 kontorsbiträden, kvinnliga	C 2
1 förste expeditionsvakt	B 3
2 expeditionsvakter	B 1

dels godkänt följande ordinarie stat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att tillämpas från och med år 1922:

Stat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	133,000 kronor.
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	3,500 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	32,500 »
<i>Förslagsanslag</i>	169,000 kronor.

dels ock å riksstaten under rubriken *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 169,000 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 5) föreslagit riksdagen att till förstärkning av arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 57,600 kronor.

Det nu å 1922 års riksstat äskade anslaget är avsett att fördelas på följande sätt:

till arvode åt en maskininspektör	kronor	8,100:—
» » » maskininspektörens assistent.....	»	6,400:—
» personligt lönetillägg åt den sistnämnde	»	1,000:—
» arvode åt två revisorer à 6,048 kronor	»	12,096:—
» icke ordinarie befattningshavare i övrigt m. m.	»	30,004:—
	kronor	57,600:—

Med erinran att liknande anslag utgår för innevarande år får riksdagen, under åberopande i övrigt av vad riksdagen i sin skrivelse nr 2 A, punkt 4, anfört, nu anmäla, att riksdagen till *förstärkning av arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 57,600 kronor.

6:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) har riksdagen

dels från och med år 1922 fastställt följande ordinarie stat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsens distriktstjänstemän:

	Lön kronor
1 distriktschef	3,000
5 distriktschefer	15,000
1 distriktsingenjör	1,500
7 distriktsingenjörer	10,500
Summa	30,000

dels ock å riksstaten från och med år 1922 uppfört ett ordinarie anslag till *väg- och vattenbyggnadsstyrelsens distriktstjänstemän* å 30,000 kronor.

7:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att till förstärkning av det ordinarie anslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens distriktstjänstemän på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 4,500 kronor.

Ifrågavarande belopp, som jämväl tidigare stått till förfogande, erfordras för avlönande av en extra distriktschef och en extra distriktsingenjör i det numera uppdelade norra distriktet.

Riksdagen anmäler att riksdagen till *förstärkning av det ordinarie anslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens distriktstjänstemän* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 4,500 kronor.

8:o) Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 4:o) härovan anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) till *stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren* å riksstaten från och med år 1922 uppfört ett ordinarie reservationsanslag av 3,000 kronor.

9:o) Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 4:o) härovan anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9) till *expenser för allmänna arbeten* å riksstaten från och med år 1922 uppfört ett ordinarie reservationsanslag av 45,000 kronor.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att till expenser för allmänna arbeten, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 50,000 kronor.

Det under föregående punkt omförmälda ordinarie reservationsanslaget till expenser för allmänna arbeten är enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser avsett, bland annat, till rese- och inspektionskostnader för utövande av den kontroll och därmed sammanhängande undersökningar rörande allmänna arbeten, som det åligger väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att verkställa genom sina ämbets- och tjänstemän. Med hänsyn till beskaffenheten av de utbetalningar, som sålunda bestridas från anslaget, hava vissa svårigheter förelegat att på förhand bestämma dess belopp.

Då anslaget visat sig otillräckligt för fyllande av det därmed avsedda ändamålet, beviljade 1919 års lagtima riksdag, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, till expenser för allmänna arbeten, utöver anslaget å ordinarie stat, dels å tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 10,000 kronor, dels ock å extra stat för år 1920 ett förslagsanslag, högst, 35,000 kronor. Ett anslag å sistnämnda belopp har likaledes för ifrågavarande ändamål anvisats å extra stat för år 1921. Till expenser för allmänna arbeten hava sålunda, inberäknat det ordinarie anslaget å 45,000 kronor, sammanlagt stått till förfogande under år 1919 55,000 kronor samt under vartdera av åren 1920 och 1921 80,000 kronor.

Då emellertid de sålunda för ändamålet tillgängliga beloppen visat sig otillräckliga, har nu ifrågavarande förstärkningsanslag ansetts böra för år 1922 utgå med 50,000 kronor, vartill skulle komma ett ytterligare belopp av 70,000 kronor, avsett att utgå på årets tilläggsstat.

Med bifall till förevarande förslag, har riksdagen till *expenser för allmänna arbeten*, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 50,000 kronor.

11:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11) har riksdagen till *vägundersökningar* å riksstaten från och med år 1922 uppfört ett ordinarie reservationsanslag av 90,000 kronor.

12:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12) har riksdagen i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *vägundersökningar*, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 90,000 kronor.

13:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13) har riksdagen i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 10,000 kronor till *undersökningar av mindre hamnar och farleder* ävensom till *upprättande av planer till anläggning eller ombyggnad av broar*, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att på extra stat för år 1922 ställa till Kungl. Maj:ts förfogande till understödjande av brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprepning av åar och farleder ett reservationsanslag av 1,100,000 kronor.

Anslaget till ifrågavarande ändamål har av 1920 års riksdag höjts till 1,100,000 kronor. Med hänsyn till de upplysningar, som av riksdagens vederbörande utskott inhämtats rörande storleken av det medelsbehov, vilket kan väntas komma att föreligga under år 1922, har riksdagen icke ansett någon nedsättning av anslagsbeloppet böra ifrågakomma.

Riksdagen anmäler, att riksdagen i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1922 ställt till Eders Kungl. Maj:ts förfogande till *understödjande av brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader* samt *upprepning av åar och farleder* ett reservationsanslag 1,100,000 kronor.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15) att till bidrag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 5,000,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och får alltså anmäla, att riksdagen, till *bidrag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar* på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 5,000,000 kronor.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att för anläggning av enklare vägar på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor;

att för anläggning av enklare väg mellan Parkajoki och Muonionalusta i Norrbottens län på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 175,000 kronor;

att för anläggning av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 400,000 kronor; samt

att för anläggning av utfartsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

Medan det i nästföregående punkt omhandlade allmänna vägbyggnadsanslaget kommer till användning huvudsakligen endast för landsvägar eller vägar, som hava större betydelse för den allmänna samfärdseln, har anslaget till enklare vägar tillkommit för att nödtorftigt tillgodose behovet av kommunikationer inom vissa befolkningsfattiga trakter. Möjligheterna att komma i åtnjutande av bidrag från det samma hava emellertid hittills varit begränsade till de fyra nordligaste länen. Det synes riksdagen uppenbart, att en sådan enklare vägtyp, som visserligen icke uppfyller de fordringar, vilka ställas på landsväg i fråga om bredd, lutningsförhållanden, bärighet o. s. v. men som dock är avsedd att vara körbar alla tider på året, lämpligen bör kunna komma till användning även inom andra delar av landet, vilka med avseende å befolkningens utbredning och kommunikationsförhållandena äro likartade med de trakter av Norrland, inom vilka statsbidrag för ändamålet för närvarande kan erhållas. Riksdagen biträder därför Eders Kungl. Maj:ts förslag i nu förevarande del.

Vad anslagen till ödebygdsvägar och utfartsvägar beträffar, vill riksdagen erinra, att med den förstnämnda av dessa vägtyper, vilken med avseende å utförandet är av synnerligen enkel beskaffenhet men dock avsedd att kunna trafikeras med kördon under de tider av året, då marken är bar, enligt lagstiftningen i ämnet förstås en väg, som till en betydande längd sträcker sig över fjäll, genom skogar eller genom eljest glest befolkade trakter och som, ehuru vägen icke prövats vara för allmänna samfärdseln nyttig eller nödig, likväl finnes vara till gagn för det allmänna såsom ägnad att främja landets uppodlande och bebyggande. Utfartsvägarna äro avsedda att utgöra körbara förbindelser till avlägset belägna byar eller större gårdar i kust- och skogslanden. I likhet med departementschefen anser riksdagen, att med utsträckningen till övriga delar av riket utav användningen av dessa vägtyper, vilka nyligen införts på försök, bör anstå, åtminstone till

dess större erfarenhet vunnits rörande lämpligheten och ändamålsenligheten av desamma.

Med beaktande av de föreliggande stora och behjärtansvärda behoven av anslag för ifrågavarande ändamål har riksdagen ansett, att trots det fortgående prisfallet någon nedsättning i de av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppen icke bör företagas. Beträffande särskilt förslaget om anvisande av medel för anläggning av vägen Parkajoki—Muonionalusta vill riksdagen framhålla, att de för detta ändamål äskade anslagsposterna hava karaktär av fortsättningsanslag, och att alltså framdeles vid anvisande av medel för slutförandet av anläggningen hänsyn kan tagas till den minskning i byggnadskostnaderna, som kan väntas uppkomma.

Riksdagen får alltså, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, beträffande riksstaten nu anmäla,
att riksdagen

dels för anläggning av enklare vägar på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor;

dels för anläggning av enklare väg mellan Parkajoki och Muonionalusta i Norrbottens län på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 175,000 kronor;

dels för anläggning av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 400,000 kronor; samt

dels ock för anläggning av utfartsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 17) föreslagit riksdagen att av det för beredande av tilläggsbidrag till vissa väganläggnings- och brobyggnads- med flera företag beviljade anslaget å 5,000,000 kronor på extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 500,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen av det för beredande av *tilläggsbidrag till vissa väganläggnings- och brobyggnads- med flera företag* beviljade anslaget å 5,000,000 kronor på extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 500,000 kronor.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att för anläggning av väg mellan Tärna kyrkoby och Slussfors på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen för *anläggning av väg mellan Tärna kyrkoby och Slussfors* på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att av det såsom bidrag till bestridande av kostnaden för förbättring av Visby hamn beviljade anslaget å 750,000 kronor såsom reservationsanslag på extra stat för år 1922 anvisa ett belopp av 125,000 kronor.

Riksdagen anmäler, att riksdagen av det såsom bidrag till bestridande av kostnaden för *förbättring av Visby hamn* beviljade anslaget å 750,000 kronor såsom reservationsanslag på extra stat för år 1922 anvisat ett belopp av 125,000 kronor.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att

1:o) till bestridande av kostnader för utförande av hamnbyggnader vid Hällevik, Gislöv, Herrevik, Smögenholmarna, Barsebäck, Byxelkrok, Kårehamn, Gnisvärd, Kapelludden, Hölick, Värskär, Utvalnäs, Bremö-Kalven, Vänborg, Faludden, Stendörren, Långö och Bokö (fiskehamnsgrupp I) på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor;

2:o) besluta, att de under 1:o) omförmälda hamnar skola utföras i där angiven ordning samt att de hamnar vid Sanna och Lutterhorn, som av riksdagen tidigare beslutats, ej skola komma till utförande;

3:o) medgiva, att följande 16 i huvudsak av muddringar bestående hamnförbättringar i de norrländska kustlänen och Uppsala län, nämligen Gårdskär, Fågelsundet, Prästgrundet, Agö, Bergö, Grisslan, Gäddbäck-sund, Rönnskär, Rödkallen, Holma, Skeppsmalen, Marviksgrunnan, Storhamn, Jättholmarne, Våtnäs och Tupparne, ävensom jämväl i andra delar av landet belägna, av fiskehamnskommissionen till utförande i andra hand förordade fiskehamnsarbeten av liknande art, som av riksdagen komma att beslutas, må bilda en särskild grupp (fiskehamnsgrupp II) att utföras jämsides med andra i gång varande fiskehamnsbyggnader, därvid omförmälda 16 hamnförbättringar skola äga företräde framför de övriga hamnarbeten, som komma att till gruppen hänföras, ävensom utföras i den inbördes ordningsföljd, som ovan angivits;

4:o) för utförande av under 3:o) omförmälda 16 hamnförbättringar, varför sammanlagda kostnaden beräknats till 2,000,000 kronor, på extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa 700,000 kronor;

5:o) besluta, att de under 1:o) och 4:o) angivna anslag må för avsedda ändamål, enligt de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t må finna

gott meddela, användas under villkor om kostnadsfri upplåtelse ej mindre av själva området för hamnarna än även av det område i land, som med hänsyn till den rörelse, som är avsedd att bedrivas i hamnarna, bör avseändras för det gemensamma behovet;

6:o) medgiva, att även för fall, där sådant ej tidigare beslutits, samtliga de hamnar, som under 1:o) avses, ävensom de under 3:o) uppräknade 16 hamnar skola utföras och underhållas genom statens försorg;

7:o) för verkställande, i den mån sådant ej redan skett, av undersöknings- och utredningsarbeten beträffande av fiskehamnskommissionen till utförande i andra hand förordade fiskehamnsanläggningar på extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa 100,000 kronor; samt

8:o) medgiva, att kostnaderna för anordnande under byggnadstiden av en särskild hamnavdelning inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen må från och med år 1922 från de för hamnarnas byggande anslagna medel utgå med ett till 36,440 kronor om året förhöjt belopp.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, vilket tillkommit på grundval av 1920 års riksdags i ämnet gjorda uttalanden, har riksdagen funnit sig böra i huvudsak bifalla. Endast beträffande de för utförande av ifrågavarande muddringsarbeten m. m. å vissa fiskehamnar och de för vissa undersökningar äskade anslagen har riksdagen ansett sig böra vidtaga vissa smärre nedsättningar. De belopp, som böra anvisas till utförande av de 16 i huvudsak endast av muddringar bestående hamnförbättringarna, ha sålunda synts riksdagen utan större olägenhet kunna begränsas till 500,000 kronor för vardera av åren 1921 och 1922. Å anslagen till vissa undersökningsarbeten böra ock, enligt riksdagens mening, företagas nedsättningar i de å riksstaten och tilläggsstaten äskade beloppen med 25,000 kronor å vardera.

Vad slutligen beträffar frågan om bestämmandet av avlöningarna för den vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsens hamnavdelning anställda personalen får riksdagen hänvisa till vad riksdagen i sin skrivelse nr 2 A punkt 4:o), i detta hänseende anført.

Riksdagen anmäler nu beträffande anslag å riksstaten, att riksdagen

1:o) till *bestridande av kostnader för utförande av hamnbyggnader* vid Hällevik, Gislöv, Herrevik, Smögenholmarna, Barsebäck, Byxelkrok, Kårehamn, Gnåsvärd, Kapelludden, Hölick, Värskär, Utvalnäs, Bremö-Kalven, Vändborg, Faludden, Stendörren, Långö och Bokö (*fiskehamnsgrupp I*) på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor;

2:o) beslutat, att de under 1:o) omförmälda hamnar skola utföras i

där angiven ordning samt att de hamnar vid Sanna och Lutterhorn, som av riksdagen tidigare beslutats, ej skola komma till utförande;

3:o) medgivit, att följande 16 i huvudsak av muddringar bestående hamnförbättringar i de norrländska kustlänen och Uppsala län, nämligen Gårdskär, Fågelsundet, Prästgrundet, Agö, Bergö, Grisslan, Gäddbäck-sund, Rönnskär, Rödkallen, Holma, Skeppsmalen, Marviksgrunnan, Storhamn, Jättholmarne, Våtnäs och Tupparne, ävensom jämväl i andra delar av landet belägna, av fiskehamnskommissionen till utförande i andra hand förordade fiskehamnsarbeten av liknande art, som av riksdagen komma att beslutas, må bilda en särskild grupp (*fiskehamnsgrupp II*) att utföras jämsides med andra i gång varande fiskehamnsbyggnader, därvid omförmälda 16 hamnförbättringar skola äga företräde framför de övriga hamnarbeten, som komma att till gruppen hänföras, ävensom ut-föras i den inbördes ordningsföljd, som ovan angivits;

4:o) för *utförande av under 3:o) omförmälda 16 hamnförbättringar*, varför sammanlagda kostnaden beräknats till 2,000,000 kronor, på extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat 500,000 kronor;

5:o) beslutat, att de under 1:o) och 4:o) angivna anslag må för avsedda ändamål, enligt de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t må finna gott meddela, användas under villkor om kostnadsfri upplåtelse ej mindre av själva området för hamnarna än även av det område i land, som med hänsyn till den rörelse, som är avsedd att bedrivas i hamnarna, bör avseändras för det gemensamma behovet;

6:o) medgivit, att även för fall, där sådant ej tidigare beslutits, samtliga de hamnar, som under 1:o) avses, ävensom de under 3:o) upp-räknade 16 hamnar skola utföras och underhållas genom statens försorg;

7:o) för verkställande, i den mån sådant ej redan skett, av *undersöknings- och utredningsarbeten beträffande av fiskehamnskommissionen till utförande i andra hand förordade fiskehamnsanläggningar* på extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat 75,000 kronor;

8:o) medgivit, att kostnaderna för anordnande under byggnads-tiden av en särskild hamnavdelning inom väg- och vattenbyggnads-styrelsen må från och med år 1922 enligt grunder, som det tillkommer Eders Kungl. Maj:t bestämma, utgå från de för hamnarnas byggande anslagna medel.

21:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21) har riksdagen i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till under-stödande av andra *mindre fiskehamnsbyggnader* än de av fiskehamns-kommissionen till utförande i första hand föreslagna å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

22:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag och under erinran att anslag för ändamålet äskats på 1921 års tilläggsstat med 15,000 kronor, får riksdagen anmäla, att riksdagen med bifall till de i ämnet gjorda förslagen, beträffande anslag å riksstaten, till *undersökningar och upprättande av arbetsplaner för sådana fiskehamnar, som äro avsedda att erhålla statsbidrag från anslaget till understödjande av mindre fiskehamnsbyggnader*, på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23) att för anläggning av skyddshamn vid Torekov på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Även om riksdagen alltjämt ställer sig förstående för de synpunkter, som tidigare anförts rörande önskvärldheten av att söka åstadkomma en förbättring av hamnförhållandena i Torekov och som föranlett riksdagen att tidigare vid två särskilda tillfällen hos Eders Kungl. Maj:t göra framställning om utredning i detta hänseende, har riksdagen dock icke kunnat bifalla Eders Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag.

I de uppgjorda kostnadsberäkningarna hava utgifterna för anläggningen upptagits till icke mindre än 1,861,700 kronor. Detta belopp skulle helt bestridas av statsmedel. Någon ekonomisk medverkan härtill från vederbörande ort har nämligen icke ansetts vara att påräkna. Vad själva Torekov beträffar framgår av den lämnade utredningen, att kommunens inkomster och utgifter under å 1919 uppgingo till i runt tal 11,000 kronor. Den beskattningsbara inkomsten belöpte sig under samma år till omkring 200,000 kronor och år 1920 till i runt tal 260,000 kronor. Folkmängden uppgick den 1 januari 1920 till 450 personer. På grund härav har Torekovs kommun ansetts svårigen kunna lämna något bidrag till skyddshamnens utförande. Och andra kommuner, landsting, bolag m. fl., vilka kunna väntas hava nytta av förbättrade hamnanordningar i Torekov och vilka i anledning därav blivit hörda, hava förklarat sig icke vilja eller kunna lämna något bidrag till anläggningen. Dessa uppgifter, som av departementschefen lämnats i sammanhang med frågan om bestämmandet av den utsträckning, i vilken statsmedel skulle för ändamålet erfordras, torde jämväl få anses vara belysande vid ett bedömande av företagets omfattning i jämförelse med de lokala intressen, som härav skulle kunna draga nytta.

Vad som emellertid närmast ansetts motivera framläggandet av förevarande förslag, har varit önskvärldheten av att åstadkomma en skyddshamn, som skulle kunna bliva till gagn icke endast för närmast omkringliggande trakt utan även för kustbefolkningen och de sjöfarande

utmed stora delar av Västkusten. Även om det synes vara uppenbart, att tillkomsten av ifrågavarande hamnanläggning skulle medföra en viss lättnad för sjöfarten i dessa trakter, särskilt genom minskade risker för sjöolyckor vid uppkommande stormar, torde det kunna ifrågasättas, om utredningen i ärendet kan anses giva vid handen, att den ökade trygghet och de fördelar i övrigt, som i detta hänseende skulle stå att vinna, äro så betydande, att härav bör under nuvarande dyrtid påkallas uppförandet av en så omfattande hamnanläggning som denna. I avseende härå vill riksdagen särskilt framhålla, hurusom det belopp, som skulle komma att erfordras för åstadkommandet av denna skyddshamn, är nära tre gånger så stort som hela det anslag, vilket på 1922 års riksstat äskats för säkerhetsanstalter för sjöfarten.

På grund härav och under erinran därjämte att den föreliggande statsfinansiella situationen nödvändiggör den största sparsamhet, särskilt i fråga om utgifter för nya ändamål av sådan omfattning som det nu ifrågavarande, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts föreliggande framställning icke av riksdagen bifallits.

Vägunderhållet och skjutsväsendet.

24:o) I förslaget till riksstat för år 1922 har Eders Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln med oförändrat belopp, 2,700,000 kronor, upptagit ordinarie förslagsanslaget till bidrag till vägunderhållet på landet.

Riksdagen har i riksstaten för år 1922 under sjätte huvudtiteln uppfört det ordinarie förslagsanslaget till vägunderhållet på landet med oförändrat belopp, 2,700,000 kronor.

25:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24) har riksdagen i likhet med vad för innevarande år ägt rum, å extra stat för år 1922 för bestridande av *statsverkets andel i kostnaden för vägdelningar* såsom förslagsanslag anvisat 25,000 kronor.

26:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 25) föreslagit riksdagen att till understöd åt synnerligt betungade väghållningsdistrikt å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

I likhet med vad i statsverkspropositionen anförts, har riksdagen funnit skäl föreligga för en höjning av anslaget, vilket utgått med oförändrat belopp alltsedan år 1907, för vilket år det första gången beviljades.

Riksdagen har dock icke ansett sig kunna medgiva, att anslaget bestämmes till högre belopp än 250,000 kronor.

Riksdagen anmäler, att riksdagen till *understöd åt synnerligt betungade väghållningsdistrikt* å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 250,000 kronor.

27:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26) har riksdagen till understöd åt *svenska vägföreningen* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 13,000 kronor.

28:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27) har riksdagen till *färjor och färjkarlar*, i stället för hittills för ändamålet upptagna anslag, å riksstaten från och med år 1922 uppfört ett ordinarie förslagsanslag, högst, 380 kronor.

29:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28) har riksdagen till *bestridande av utgifter för registrering av automobiler* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 47,300 kronor, att i första hand utgå av inflytande registreringsavgifter för automobiler.

Byggnadsväsendet.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29) att dels godkänna följande stat för byggnadsstyrelsen att tillämpas från och med den 1 januari 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	169,900 kronor.
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	4,500 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag, högst	65,500 »

Förslagsanslag 239,900 kronor.

dels ock under rubriken byggnadsstyrelsen, i stället för det nu för ändamålet uppförda bestämda ordinarie auslaget, å riksstaten från och med år 1922 uppföra ett förslagsanslag å 239,900 kronor.

I en inom första kammaren väckt motion (nr 104) har hemställts, att riksdagen måtte, i sammanhang med företagandet av en av motionären jämväl påyrkad förändring med avseende å chefens för byggnadsstyrelsens byggnadsbyrå tjänsteställning, besluta att i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning i vad mån den genomförda omorganisationen av byggnadsstyrelsen medför eller kan väntas medföra åsyftad planmässighet och sparsamhet i utförandet av statens husbyggnadsarbeten, jämte de förslag, som möjligen av utredningen kunde föranledas.

Vidare har uti en i liknande syfte inom andra kammaren väckt motion (nr 72) hemställts, bland annat, att riksdagen måtte i skrivelse

till Eders Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning rörande dels skäligt normalt bostadsutrymme för de befattningshavare inom olika grader, åt vilka staten skall tillhandahålla bostad, dels också vad mån den genomförda omorganisationen av byggnadsstyrelsen medför eller kan väntas medföra åsyftad planmässighet och sparsamhet i utförandet av statens husbyggnadsarbeten, jämte de förslag, som möjligen av utredningen föranledas.

I den för avlöningar till ordinarie tjänstemän hos byggnadsstyrelsen beräknade anslagsposten å 169,900 kronor ingå bland annat avlöningsmedel för en sekreterare och en kamrerare, vilka Eders Kungl. Maj:t föreslagit till uppförande i 16:de lönegraden. Enligt riksdagens beslut skola emellertid bemälda befattningshavare placeras i 15:de lönegraden. I följd härav har riksdagen funnit anslagsposten i fråga kunna begränsas till 168,000 kronor.

Å byggnadsstyrelsens nu gällande ordinarie stat finnas uppförda fyra arvoden å 4,000 kronor till en var av 3 assistenter och en statistiker. Enligt det av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget till ny stat för styrelsen skulle avlöningarna till nämnda befattningshavare från och med år 1922 bestridas från det i statförslaget upptagna anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., och har samtidigt en förhöjning av arvoden ifrågasatts med 1,400 kronor. Under hänvisning till vad riksdagen i sin skrivelse nr 2 A, punkt 4:o), anfört rörande grunderna för bestämmandet av avlöningarna för icke-ordinarie befattningshavare hos de myndigheter, som innefattas i det av riksdagen numera godkända avlöningsreglementet för statsdepartement och centrala ämbetsverk, får riksdagen uttala, att riksdagen förutsätter, att frågan om storleken av de avlöningsförmåner, som böra utgå till nämnda fyra tjänstemän liksom övriga icke-ordinarie befattningshavare hos byggnadsstyrelsen, tages under förnyat övervägande av Eders Kungl. Maj:t med iakttagande av de grunder, som sålunda enligt riksdagens i nämnda skrivelse uttalade mening böra komma i tillämpning. Någon ändring i det för ändamålet av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet, 65,500 kronor, har icke härav ansetts vara betingad.

Totalbeloppet av ifrågavarande anslag torde sålunda kunna ned sättas till 238,000 kronor.

Beträffande det i ovannämnda motioner framförda spörsmålet om behovet av vissa organisatoriska förändringar i fråga om byggnadsstyrelsen, närmast avseende styrelsens byggnadsbyrå, får riksdagen anföra, att, enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, insikten om

nödvändigheten av åtgärders vidtagande i sådant syfte redan föranlett byggnadsstyrelsen att själv igångsätta utredning härom, samt att vid sådant förhållande någon särskild framställning från riksdagens sida i detta hänseende icke nu bör ifrågakomma. I anslutning till vad motionärerna anfört rörande angelägenheten av att vid bedrivandet av statens byggnadsverksamhet iakttages planmässighet och sparsamhet, särskilt gående ut på åstadkommande av enhetliga normer för statens bostadsbyggen, vill riksdagen emellertid framhålla vikten av att intet underlåtes till vinnande av nu angivna syften samt att vid utarbetandet av de organisationsförslag, vartill ovannämnda utredning kan giva anledning, de av motionärerna anförda synpunkterna vinna tillbörligt beaktande.

Under återopande av vad riksdagen sålunda anfört, får riksdagen anmäla,

att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningshavare hos byggnadsstyrelsen på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i reglementet	—
4 byggnadsråd	B 20
1 byråchef	B 20
6 intendent	B 16
1 sekreterare	B 15
1 kamrerare	B 15
2 kanslibiträden, kvinnliga	C 3
2 kontorsbiträden, kvinnliga	C 2
1 förste expeditionsvakt	B 3
1 expeditionsvakt	B 1

dels godkänt följande stat för byggnadsstyrelsen, att tillämpas från och med år 1922:

Stat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	168,000 kronor.
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	4,500 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	65,500 »

Förslagsanslag 238,000 kronor.

dels ock under rubriken *byggnadsstyrelsen*, i stället för det nu för ändamålet uppförda bestämda ordinarie anslaget, å riksstaten från och med år 1922 uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 238,000 kronor.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att till förstärkning av arbetskrafterna hos byggnadsstyrelsen på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 90,000 kronor.

Med hänsyn till vikten av att erforderliga arbetskrafter stå till byggnadsstyrelsens förfogande vid utövandet av styrelsens i ekonomiskt hänseende synnerligen vittomfattande verksamhet, har riksdagen ansett sig böra bifalla anslag för ändamålet med av Eders Kungl. Maj:t föreslagna belopp, nämligen 90,000 kronor för år 1922 och 15,000 kronor å 1921 års tilläggsstat. Riksdagen har uppmärksammat, att en betydande del av den föreslagna höjningen i det å riksstaten äskade anslagsbeloppet har föranletts dels av de förändrade grunder för beräkningen av avlöningarna vid de centrala ämbetsverken, som antagits vid innevarande års riksdag, dels ock därav, att vissa avlöningsbelopp, till vilkas täckande medel tidigare beretts från anslaget till byggnader och reparationer, hädanefter ansetts böra utgå från nu ifrågavarande anslag.

I fråga om det å tilläggsstaten äskade beloppet av 15,000 kronor anmäler riksdagen sitt beslut i annat sammanhang.

Beträffande riksstaten får riksdagen, under åberopande i övrigt av vad riksdagen i sin skrivelse nr 2 A, punkt 4:o) anför, nu anmäla, att riksdagen till *förstärkning av arbetskrafterna hos byggnadsstyrelsen* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 90,000 kronor.

32:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31) har riksdagen från och med år 1922 höjt det ordinarie reservationsanslaget för utförande av *mätningar m. m. av kulturhistoriskt märkliga byggnader*, nu 3,000 kronor, med 7,000 kronor till 10,000 kronor.

33:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att för beredande av lokaler för vissa byggnadsstyrelsens byråer m. m. på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 21,500 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag får riksdagen beträffande riksstaten nu anmäla, att riksdagen för beredande av *lokaler för vissa byggnadsstyrelsens byråer m. m.* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 21,500 kronor.

34:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till avlöning av *länsarkitekter* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 25,000 kronor.

35:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 219) anmält, har riksdagen från och med år 1922 höjt det ordinarie reservationsanslaget till *byggnader och reparationer* från 370,000 kronor med 80,000 kronor till 450,000 kronor.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) *dels* för påbörjande av arbetena med yttre restaurering av Stockholms slott, i huvudsaklig överensstämmelse med ett i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 7 januari 1921 framlagt förslag, på extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 84,000 kronor;

dels ock för uppmätningar av nämnda slott m. m. bevilja ett anslag av 34,700 kronor och därav på extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 17,350 kronor.

Även om de kostnader, varmed ifrågavarande restaureringsarbeten skulle vara förbundna, synas högst betydande, torde frågan om dessa arbetens företagande icke längre låta sig undanskjuta. Företagna besiktningar hava nämligen givit vid handen, att ifrågavarande brister å slottet i huvudsak äro av den art, att det måste anses vara en trängande nödvändighet att de föreslagna arbetena med det snaraste verkställas, om icke byggnadens bestånd skall äventyras. Riksdagens revisorer hava också i sin till innevarande års riksdag avgivna berättelse framhållit, att åtgärder snarast möjligt borde vidtagas för istandsättande av slottet, vårt lands förnämsta monumentala byggnad. Riksdagen har därför ansett sig böra medgiva, att dessa arbeten komma till utförande och att det nu å 1922 års riksstat för deras påbörjande äskade beloppet, 84,000 kronor, ställes till förfogande.

Riksdagen har också bifallit det framlagda förslaget om anvisande av medel för att möjliggöra upprättandet av ett ritnings- och fotografiarkiv över slottet. Betydelsen härav, särskilt ur kulturhistorisk synpunkt, bör icke underskattas.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels för påbörjande av arbetena med *yttre restaurering av Stockholms slott*, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 7 januari 1921 förordat förslag, på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 84,000 kronor;

dels ock för *uppmätningar av nämnda slott m. m.* beviljat ett anslag av 34,700 kronor och därav på extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 17,350 kronor.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 36) föreslagit riksdagen att för utförande av om- och påbyggnadsarbeten å de i kvarteret Grönlandet norra i Stockholm befintliga byggnaderna, utöver de av riksdagen härför anslagna belopp, sammanlagt 4,900,000 kronor, å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag å 400,000 kronor.

Enligt nya kostnadsberäkningar, som på föranstaltande av riksdagens vederbörande utskott uppgjorts inom byggnadsstyrelsen, skulle den uppgivna merkostnaden för ifrågavarande om- och påbyggnadsarbeten kunna antagas komma att inskränka sig till 200,000 kronor. Riksdagen har ansett sig böra medgiva, att medel till täckande av detta belopp nu anvisas.

Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen för utförande av *om- och påbyggnadsarbeten å de i kvarteret Grönlandet norra i Stockholm befintliga byggnaderna*, utöver de av riksdagen härför anslagna belopp, sammanlagt 4,900,000 kronor, å extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag å 200,000 kronor.

38:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37) att av det belopp, 8,722,360 kronor, som beviljats för uppförande å tomten nr 3 i kvarteret Murmästaren och i kvarteret Kandidaten av byggnader för inrymmande av i huvudstaden förlagda ämbetsverk och statsinstitutioner m. m., på extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa 3,000,000 kronor.

Riksdagen anser, att ifrågavarande båda nybyggnader böra komma till utförande i enlighet med de av departementschefen förordade planerna.

Beträffande byggnadskostnaderna vill riksdagen erinra, att de i detta hänseende framlagda beräkningarna icke äro avsedda att vara och på grund av de ovissa tidsförhållandena icke kunna vara definitiva.

Vad därefter frågan om anvisande av anslag för år 1922 beträffar, torde böra uppmärksammas, att, enligt vad riksdagens vederbörande utskott vid företagen granskning av det i detta hänseende äskade beloppet inhämtat, arbetena under tiden före år 1923 synas komma att inskränkas till att omfatta endast själva grundläggningen samt att härför icke kan antagas komma att åtgå större belopp än att det å 1921 års riksstat för ändamålet anvisade anslaget, 3,000,000 kronor, torde bliva tillräckligt jämväl för täckande av medelsbehovet under år 1922.

Då vid sådant förhållande något nytt anslag för sistnämnda år icke kan anses behöfligt, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att för anordnande av värmeledning i kammarrättens hus på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 95,000 kronor.

Av den i ärendet lämnade utredningen framgår, att ett införande av fullständig värmeledning i kammarrättens hus måste anses av behovet påkallat såväl för vinnande av större trygghet mot eldfara som ock för ett bättre utnyttjande av utrymmena därstädes.

Riksdagen har därför ansett sig böra medgiva, att åtgärder i sådant syfte vidtagas. Enligt vad införskaffade nya kostnadsuppgifter giva vid handen skulle emellertid anslag för ändamålet icke behöva utgå med högre belopp än 75,000 kronor.

Riksdagen anmäler, att riksdagen för *anordnande av värmeledning i kammarrättens hus* på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

40:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39) har riksdagen till förhyrande av *bostad åt landshövdingen i Västernorrlands län* å extra stat för år 1922 beviljat ett förslagsanslag, högst, 7,000 kronor.

41:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40) har riksdagen av det till *om- och tillbyggnad av det s. k. Preisiska huset i Stockholm* av riksdagen beviljade anslaget, 440,000 kronor, på extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat återstående beloppet, 20,000 kronor.

42:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 41) föreslagit riksdagen att av det till uppförande av nytt landsstatshus i Göteborg beviljade beloppet, 985,000 kronor, på extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisa återstående delen, 485,000 kronor.

Enligt vad av riksdagens vederbörande utskott införskaffade upplysningar giva vid handen torde genom iakttagande av vissa förenklingar vid utförandet av ifrågavarande nybyggnad besparingar kunna göras i viss omfattning, varigenom totalkostnaderna för företaget skulle kunna nedbringas till 970,000 kronor och alltså motsvarande sänkning i det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet kunna företagas.

Riksdagen får därför nu anmäla, att riksdagen av det till uppförande av *nytt landsstatshus i Göteborg* beviljade beloppet, 985,000 kronor, på extra stat för år 1922 såsom reservationsanslag anvisat 470,000 kronor.

43:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 166) anmält, har riksdagen för utförande av *vissa byggnadsarbeten å länsresidenset i Karlstad m. m.* på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

44:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att för tillbyggnad av landsstatshuset i Kalmar i enlighet med ett av departementschefen förordat förslag på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 105,600 kronor.

Enligt av byggnadsstyrelsen i skrivelser den 21 oktober 1919 och den 26 oktober 1920 framlagda beräkningar skulle för utförandet av tillbyggnaden åtgå 155,600 kronor, varav 50,000 kronor begärts redan för år 1921, medan återstoden ansetts böra upptagas å 1922 års riksstat.

Riksdagen har funnit sig böra medgiva företagandet av ifrågasvarande ombyggnad. Då emellertid igångsättandet av arbetena synas utan större olägenhet kunna något framflyttas utöver den tidpunkt, som legat till grund vid uppgörandet av den i statsverkspropositionen angivna fördelningen av anslagsbeloppen, har riksdagen ansett de begärda anslagen kunna nedsättas, beträffande år 1921 från 50,000 kronor till 25,000 kronor och beträffande år 1922 från 105,600 kronor till jämnt 100,000 kronor. Eventuellt ytterligare erforderliga medel skulle alltså först behöva utgå under år 1923.

Riksdagen får beträffande anslag å riksstaten nu anmäla, att riksdagen för *tillbyggnad av landsstatshuset i Kalmar* i enlighet med det av departementschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 7 januari 1921 förordade förslaget på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

Diverse.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44) att för utförande av tillbyggnad av länsresidenset i Jönköping i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

Behovet dels av ökade lokalutrymmen för länsstyrelsen i Jönköpings län dels ock av andra lokaler för länets lantmäterikontor måste enligt vad av den i ärendet lämnade utredningen framgår och riksdagens vederbörande utskott ytterligare vid avlagt besök å platsen iakttagit, sägas vara av sådan natur att det är oundgängligt, att detsamma under den närmaste tiden tillgodoses. Riksdagen har ansett sig böra medgiva, att den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna tillbyggnaden företages och att det här för å 1922 års riksstat begärda anslagsbeloppet, 100,000 kronor, beviljas.

I betraktande av de sjunkande konjunkturerna anser sig riksdagen emellertid böra framhålla, att till vinnande av största möjliga kostnadsbesparing arbetena å ifrågavarande tillbyggnad icke böra bedrivas hastigare, än som med vederbörlig hänsyn tagen till det föreliggande lokalbehovet kan ur ekonomisk synpunkt anses lämpligt.

Riksdagen anmäler, att riksdagen för utförande av *tillbyggnad av länsresidenset i Jönköping* i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 7 januari 1921 förordat förslag på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

46:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45) att på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 96,000 kronor att ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande för verkställande av undersökningar och arbeten för åstadkommande av en skematisk förteckning och beskrivning över Sveriges vattenfall.

Härjämte har å 1921 års tilläggsstat för ändamålet äskats ett anslag å 6,500 kronor.

Med hänsyn särskilt till den allmänna ekonomiska betydelsen av ifrågavarande utredningsarbete och önskvärdheten av att dess fullföljande icke i alltför stor utsträckning fördröjes, har riksdagen funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Riksdagen får alltså beträffande anslag å riksstaten nu anmäla, att riksdagen på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 96,000 kronor att ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande för *verkställande av undersökningar och arbeten för åstadkommande av en skematisk förteckning och beskrivning över Sveriges vattenfall*.

47:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *understöd åt Sveriges riksförbund av frivilliga brandkårer* på extra stat för år 1922 beviljat ett förslagsanslag, högst, 2,500 kronor.

48:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för *understödjande av svenska aeronautiska sällskapets verksamhet* på extra stat för år 1922 beviljat ett förslagsanslag, högst, 6,000 kronor.

49:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 48) föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kunde komma att i ämnet avlätas, för befrämjande av lufttrafik på extra stat för år 1922 beräkna ett förslagsanslag, högst, 750,000 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlätten, den 11 mars 1921 dagtecknad proposition (nr 286), under återopande av

propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels under sjätte huvudtiteln för befrämjande av lufttrafik å tilläggsstat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag å 170,000 kronor och å extra stat för år 1922 ett reservationsanslag å 360,000 kronor,

dels under nionde huvudtiteln för komplettering av den officiella väderlekstjänsten å tilläggsstat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag å 60,200 kronor och å extra stat för år 1922 ett reservationsanslag å 60,800 kronor,

dels ock besluta, att anslagen må användas i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet angivna grunder och enligt de närmare bestämmelser, som Kungl. Maj:t meddelar.

I nu förevarande sammanhang får riksdagen anmäla sitt beslut rörande Kungl. Maj:ts förslag, i vad detta avser anvisande av avslag under sjätte huvudtiteln, och får riksdagen därvid anföra följande:

Riksdagen underskattar visserligen icke betydelsen av det nya samfärdsmedel, som synes erbjuda sig genom luftfartens alltjämt fortgående utveckling. Det torde ävenledes få anses uppenbart, att utvecklingen på detta område är förtjänt av den största uppmärksamhet från de svenska statsmakternas sida.

Det har emellertid det oaktat syntts riksdagen kunna ifrågasättas om de nya trafikproblem, som sålunda äro förbundna med uppkomsten av detta nya samfärdsmedel, för vårt lands vidkommande för närvarande befinna sig i ett så utrett läge, att det ännu kan med tillräcklig grad av tillförlitlighet avgöras, på vad sätt och i vilken omfattning statens medverkan vid deras lösande bör ifrågakomma.

Riksdagen har också vid bedömande av förevarande fråga ansett sig böra taga särskild hänsyn till den föreliggande statsfinansiella situationen, som nödvändiggör de största bemödanden för att bringa ned statsutgifterna och som manar till den största varsamhet, särskilt när det gäller utgifter för nya ändamål av sådan omfattning som de, varom här är fråga.

På grund härav och då den i ärendet lämnade utredningen icke synes giva vid handen, att några större olägenheter skulle vara förbundna med att ifrågavarande anslagskrav åtminstone tillsvidare undanskötes, har riksdagen ansett sig böra ställa sig avvisande mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma nu är föremål för omprövning.

Under åberopande av vad riksdagen sålunda anført, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, i vad den-

samma avser anvisande av anslag under sjätte huvudtiteln, icke av riksdagen bifallits.

50:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 49) att för uppehållande av lufttrafik mellan Porjus och Suorvajaure på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 50,000 kronor.

Riksdagen har funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Under erinran att bland de skäl, som tidigare anförts för beviljandet av ifrågavarande anslag, även varit önskvärdheten av att utröna möjligheterna för bedrivandet av reguliär lufttrafik i sådana trakter och under så ogynnsamma förhållanden, varom här är fråga, vill riksdagen dock framhålla, att det enligt riksdagens mening synes böra tagas under övervägande, huruvida hädanefter, sedan tillräcklig erfarenhet i nyss angivna avseende får anses hava vunnits, de allmänna fördelarna av ifrågavarande flygtrafik kunna sägas vara av sådan betydelse, att särskilt anslag för ändamålet bör beviljas.

Riksdagen anmäler, att riksdagen för uppehållande av *lufttrafik mellan Porjus och Suorvajaure* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 50,000 kronor.

51:o) I två likalydande motioner (I: 70 och II: 78) har hemställts, att riksdagen måtte på extra stat för år 1922 anvisa ett belopp av 75,000 kronor för verkställande av en allsidig utredning rörande framdragande av statsbanan från Matarengi till Pajala kyrkoby.

Riksdagen har beslutat att i anledning av ovanberörda motioner för verkställande av en förberedande utredning rörande *framdragande av statsbanan från Matarengi till Pajala kyrkoby* på extra extra stat för år 1922 bevilja ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

52:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50) har riksdagen till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 7 januari 1921 angivna grunder, av *extra lönetillägg* åt en del tjänstemän och betjante i de till kommunikationsdepartementet hörande ämbetsverk och kårer på extra stat för år 1922 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp av 4,000 kronor.

53:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51) har riksdagen från och med år 1922 sänkt det under sjätte huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till *älderstillägg*, nu 50,000 kronor, med 40,000 kronor till 10,000 kronor.

54:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år äro uppförda under sjätte huvudtiteln, har Eders Kungl. Maj:t icke föreslagit annan ändring än att, till jämnande av huvudtitelnslutsumma, förslagsanslaget för bestridande av tryckningskostnader

måtte minskas från dess nuvarande belopp 100,044 kronor med 26 kronor till 100,018 kronor.

Riksdagen anmäler, att samtliga ordinarie anslag under sjätte huvudtiteln, som här ovan icke blivit särskilt omförmälda, för år 1922 fastställts till samma belopp, som uti innevarande års riksstat; dock att förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader, som icke skola av andra medel gäldas, för jämnande av huvudtitelns slutsumma uppförts med ett belopp av 100,018 kronor.

Stockholm den 17 juni 1921.

Med undersåtlig vördnad.

Verkliga utgifter.

VI. Sjätte huvudtiteln. Kommunikationsdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Departementet.					
1	Departementschefen			24,000	
2	Övergångsavlönning för departementschefen, <i>förslagsanslag</i> , högst				2,000
3	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, <i>förslagsanslag</i>			187,000	
4	Departementets verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst				28,420
	Säger för departementet			211,000	30,420
B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet.					
1	Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>			169,000	
2	Förstärkning av arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i> , högst				57,600
3	Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens distriktstjänstemän			30,000	
4	Förstärkning av anslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens distriktstjänstemän, <i>förslagsanslag</i> , högst				4,500
5	Stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren, <i>reservationsanslag</i>			3,000	
6	Expenser för allmänna arbeten, <i>reservationsanslag</i>			45,000	
7	Tillfällig höjning av reservationsanslaget till expenser för allmänna arbeten, <i>förslagsanslag</i> , högst				50,000
8	Vägundersökningar, <i>reservationsanslag</i>			90,000	
9	Tillfällig höjning av reservationsanslaget till vägundersökningar, <i>förslagsanslag</i> , högst				90,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
10	Vägar och kommunikationer			12,000	
11	Undersökningar av mindre hamnar och farleder m. m., <i>reservationsanslag</i>				10,000
12	Understödjande av brobyggnader och, företrädes- vis mindre, hamnbyggnader m. m., <i>reservations-</i> <i>anslag</i>				1,100,000
13	Anläggning eller förbättring av vägar m. m., <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>				5,000,000
14	Anläggning av enklare vägar, <i>reservationsanslag</i> ..				1,500,000
15	Anläggning av enklare väg mellan Parkajoki och Muonionalusta i Norrbottens län, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>				175,000
16	Anläggning av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län, <i>reservationsanslag</i>				400,000
17	Anläggning av utfartsvägar i Norrbottens, Väster- bottens, Jämtlands och Västernorrlands län, <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>				100,000
18	Tilläggsbidrag till vissa väganläggnings- och bro- byggnads- m. fl. företag, <i>reservationsanslag</i>				500,000
19	Anläggning av väg mellan Tärna kyrkoby och Slussfors, <i>reservationsanslag</i>				300,000
	Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, <i>förslagsanslag</i> :				
20 a	Direkt anvisning	2,700			
20 b	Ersättningar	4,567		7,267	
21	Sveriges bidrag till den ständiga internationella föreningen för frågor rörande vägväsendet, <i>för-</i> <i>slagsanslag</i>			365	
22	Förbättring av Visby hamn, <i>reservationsanslag</i> ...				125,000
23	Utförande av vissa fiskehamnar, <i>reservationsanslag</i>				2,000,000
24	Utförande av vissa hamnförbättringar i de norr- ländska kustlänen och Uppsala län, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>				500,000
25	Undersökningar m. m. av vissa fiskehamnsanlägg- ningar, <i>reservationsanslag</i>				75,000
26	Understödjande av mindre fiskehamnsbyggnader, <i>reservationsanslag</i>				300,000
27	Undersökningar m. m. för vissa mindre fiske- hamnsbyggnader, <i>reservationsanslag</i>				15,000
	Säger för väg- och vattenbyggnadsväsendet			356,632	12,302,100

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
C. Vägunderhållet och skjutsväsendet.					
1	Bidrag till vägunderhållet på landet, <i>förslagsanslag</i>			2,700,000	
2	Statsverkets andel i kostnaden för vägdelningar, <i>förslagsanslag</i>				25,000
3	Understöd åt synnerligt betungade väghållningsdistrikt, <i>reservationsanslag</i>				250,000
4	Svenska vägföreningen, <i>förslagsanslag</i> , högst				13,000
5	Färjor och färjekarlar, <i>förslagsanslag</i> , högst			380	
6	Bidrag till skjutsentreprenader, <i>förslagsanslag</i>			400,000	
7	Utgifter för registrering av automobiler, <i>förslagsanslag</i> , att utgå i första hand av inflytande avgifter för registrering av automobiler				47,300
	Säger för vägunderhållet och skjutsväsendet			3,100,380	335,300
D. Byggnadsväsendet.					
Byggnadsstyrelsen m. m.:					
1	Byggnadsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	238,000			
2	Förstärkning av arbetskrafterna hos byggnadsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i> , högst		90,000		
3	Mätningar m. m. av kulturhistoriskt märkliga byggnader, <i>reservationsanslag</i>	10,000			
4	Lokaler för vissa byggnadsstyrelsens byråer m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		21,500		
5	Länsarkitekter, <i>förslagsanslag</i> , högst		25,000	248,000	136,500
Kronans publika hus:					
6	Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus i Stockholm, <i>förslagsanslag</i>	50,000			
7	Byggnader och reparationer, <i>reservationsanslag</i>	450,000			
8	Yttre restaurering av Stockholms slott, <i>reservationsanslag</i>		84,000		
9	Uppmätningar av Stockholms slott m. m., <i>reservationsanslag</i>		17,350		
10	Om- och påbyggnadsarbeten å de i kvarteret Grönlandet norra i Stockholm befintliga byggnaderna, <i>reservationsanslag</i>		200,000		
11	Värmeledning i kammarrättens hus, <i>reservationsanslag</i>		75,000		
12	Förhyrande av bostad åt landshövdingen i Västernorrlands län, <i>förslagsanslag</i> , högst		7,000		

